

ChristenUnie

DE BEL VOOR DE LAATSTE RONDE!

COALITIEAKKOORD DELFZIJL 2018-2021

Fractie 2014, ChristenUnie, VVD en CDA hebben afgesproken de komende jaren tot aan de herindeling DAL, die is voorzien op 1 januari 2021, samen het dagelijks bestuur van de gemeente Delfzijl te willen vormen. De partijen hebben afspraken gemaakt, die zijn verwoord in dit coalitieakkoord.

Dit wordt dus het laatste coalitieakkoord van onze gemeente. Vandaar de naam "De bel voor de laatste ronde". Dit akkoord is de symbolische **bel** die het beginsignaal aangeeft van **de laatste ronde**.

Inleiding

Na de verkiezingen heeft de externe informateur, Geert-Jan ten Brink, met alle partijen gesproken die zijn vertegenwoordigd in de raad.

Zijn conclusie is dat een coalitie bestaande uit de politieke partijen Fractie 2014, VVD, ChristenUnie, en CDA, de meest haalbare combinatie is voor de vorming van een college van burgemeester en wethouders in Delfzijl. De fracties hebben gezamenlijk een meerderheid in de raad (11 van de 19 zetels) en daarmee voldoende draagvlak. Met deze coalitie ontstaat volgens hem opnieuw een stabiel college dat zich, naast de lopende plannen/projecten, bezig kan houden met de voorbereiding van de herindeling. Een taak die volgens de informateur niet onderschat moet worden!

Hij heeft geadviseerd de feitelijke formatie van het college in handen te geven van de politiek leider van Fractie 2014, de heer Menninga.

Verder heeft hij geadviseerd om een coalitieakkoord op hoofdlijnen te formuleren, waarbij nadrukkelijk rekening wordt gehouden met twee niet te onderschatten trajecten, te weten de versterkingsopgave als gevolg van mijnbouwschade en, zoals vermeld, de komende herindeling. "Tijdens de korte komende bestuursperiode zullen beide trajecten veel vragen van de inwoners en bestuurders van de gemeente Delfzijl. Daarbij zijn eenheid en daadkracht nodig om de juiste stappen te zetten. Dat vraagt niet alleen om goed samenspel met de inwoners en het bestuur van de gemeente, maar ook tussen college en raad en vanaf nu ook met de herindelingspartners. Dat vraagt weer om een bestuursstijl waarbij verbindingen niet alleen worden gezocht maar ook worden aangelegd en onderhouden", aldus Geert-Jan ten Brink.

Wij als politieke leiders van de beoogde coalitiepartners hebben deze aanbeveling ter harte genomen.

We presenteren u een akkoord op hoofdlijnen. Hoofdlijnen, omdat we enerzijds verder willen gaan op de weg die de gemeente een aantal jaren is ingegaan om de samenleving (de burgers) meer te betrekken bij de inrichting van hun eigen leefomgeving, wijk en dorp ("loslaten in vertrouwen") en anderzijds ook, daar waar mogelijk, rekening willen houden met wensen van partijen die niet in het college worden opgenomen. Dan past het niet om met een dichtgetimmerd akkoord te komen. Dat betekent dat we geen uitgewerkte beleidsplannen willen maken maar meer op een agenda met uitvoeringsplannen willen sturen.

Voor het schrijven van dit akkoord hebben we mede dankbaar gebruik gemaakt van het onder verantwoordelijkheid van de gemeentesecretaris aangeboden overdrachtsdocument "*Voor nu en morgen*".

Na een korte terugblik starten we dit akkoord met de twee hoofdthema's herindeling en gaswinning/aardbevingen. Vervolgens noemen we, ingedeeld in verschillende taakvelden, uitvoeringsplannen die we in de komende raads-/collegeperiode willen realiseren. Deze plannen moeten worden opgevat als aanvullingen op het coalitieakkoord "Verbindend Delfzijl" van 2014 – 2018, dat voor het doorlopen van grotere en langdurige projecten, wat ons betreft, nog geldig is. Deze projecten willen we in de komende periode zoveel mogelijk tot een afronding te brengen.

Een korte terugblik

Hoewel de formele besluitvorming daarover nog moet plaatsvinden, kan gesteld worden dat de laatste raadsperiode van de gemeente Delfzijl nu is aangebroken. Onze gemeente is ontstaan op 1 januari 1990 door een herindeling van de toenmalige gemeenten Bierum, Delfzijl en Termunten. Er is de afgelopen jaren veel bereikt in onze gemeente. De omslag in het sociaal domein komt in een fase waarin we deze willen afronden. Er wordt hard gewerkt aan de ontwikkeling van het centrum, de voorzieningen in wijken en dorpen en het buitengebied. De Delfzijlster economie en werkgelegenheid zijn, waar mogelijk, gestimuleerd (b.v. het 1000-banenplan). Met de inrichting van het nieuwe gezondheidscentrum in het centrum van Delfzijl is een start gemaakt. Onze burgers kunnen met vragen over opgroeien, opvoeden, voorzieningen, ondersteuning, welbevinden, werk en inkomen terecht bij één loket: het Sociaal Plein van de gemeente Delfzijl. De aardbevingsproblematiek is benut om nieuwe, eigentijdse, duurzame huisvesting te realiseren. Met de scholentransitie is een start gemaakt. Diverse kindcentra zijn in ontwikkeling en er wordt samen met Appingedam een campus voor het voortgezet onderwijs ontwikkeld. Ook in de sportsector zijn grote stappen gezet met het centraliseren van de voetbalaccommodaties in Delfzijl. Het startsein is gegeven voor het aanpassen van sportaccommodaties in Spijk, Wagenborgen en Woldendorp.

De gemeente staat dicht bij de inwoners door onder andere de inzet van dorpen- en wijkenwethouders, dorps- en wijkbudgetten en gebiedsregie. Kortom, er kan worden omgezien naar een periode waarin de gemeente (raad, college en organisatie) samen met haar inwoners, bedrijven en instellingen, en we mogen zeggen succesvol, aan deze projecten hebben gewerkt.

Herindeling DAL

Gemeenten hebben te maken met een groeiend takenpakket, urgente maatschappelijke uitdagingen, met daarnaast ook stevige ambities. Dit vraagt om veel bestuurskracht. Om de bestuurskracht te vergroten hebben de DAL-raden een principebesluit genomen tot een herindeling per 1 januari 2021. In de strategische agenda 'De poort van Eems en Dollard' van de gemeenten Delfzijl, Appingedam en Loppersum staan de ambities benoemd, toegespitst op perspectieven en uitdagingen voor Delfzijl, Appingedam en Loppersum, als ware dit één gemeente.

De komende periode willen we samen met Appingedam en Loppersum werken aan deze perspectieven en uitdagingen. Dat vraagt om veel inzet van bestuur en organisatie.

Behalve de formele weg richting de herindeling (Arhi-procedure) willen we komen met een concrete ontwikkelagenda in de aanloop naar de nieuw te vormen gemeente. De ontwikkelagenda behelst wat ons betreft in ieder geval vijf belangrijke uitdagingen:

1. Aardbevingen de baas;
2. Meer mensen aan het werk;
3. Voorbereid op minder mensen en inzet op binding jongeren aan de regio;
4. Toekomstbestendige zorg en ondersteuning;
5. Verduurzamen van de energiebehoefte.

Schaalvergroting leidt ongetwijfeld tot een efficiëntere en effectievere aanpak van deze uitdagingen maar tegelijkertijd mag deze er niet toe leiden dat de afstand tussen het bestuur en de burgers groter wordt. De weg die de gemeente heeft in ingeslagen met burgerparticipatie, "loslaten in vertrouwen", "ieder dorp een dak" en gebiedsregie, willen wij vervolgen en "inbrengen" in de nieuwe gemeente. Daarnaast willen we de fysieke bereikbaarheid van voorzieningen zoveel mogelijk garanderen.

We gaan er voor zorgen dat onze medewerkers, ruim voor de herindelingsdatum, zekerheid krijgen over een, op hen toegesneden, plaats in de nieuwe organisatie.

Gaswinning/aardbevingen.

Het Kabinet heeft kort geleden besloten de gaswinning naar nul terug te brengen. Op zich is dat goed nieuws voor het veiligheidsgevoel van onze burgers, maar welke gevolgen dat heeft, voor b.v. de versterkingsopgaven, is nu niet bekend.

In het Meerjarenprogramma 2017 van de Nationaal Coördinator (NCG) zijn afspraken vastgelegd ten aanzien van de versterkingen van woningen en er zijn afspraken, contracten over o.a. de onderwijstransitie. Wij vinden dat deze afspraken nagekomen moeten worden. Zowel gemeenten als de burgers hebben recht op een betrouwbare en transparante overheid. Dan kan het niet zo zijn dat afspraken ter discussie worden gesteld om het simpele feit dat de gaswinning op nul wordt gezet. De verwachting is immers dat de aardbevingen nog jaren kunnen doorgaan.

Wij willen de komende tijd inzetten op de versterkingsopgaven voor de Zandplatenbuurt (Delfzijl-Noord, Holwierde, Tuikwerd, Krewerd et cetera) en voor de scholentransitie en de (fysieke) zorgtransitie. Deze transities kunnen we alleen uitvoeren met gelden uit het Meerjarenprogramma van de NCG.

Wij willen, samen met woningcorporatie en andere daarvoor in aanmerking komende partijen, in een betrekkelijk korte tijd een nieuwe woningvoorraad realiseren zonder (te grote) financiële risico's.

Ons primair belang op dit terrein is echter de veiligheid van onze inwoners in een leefbare woonomgeving. Zij zijn al (te) lang in onzekerheid. Ze rekenen op het nakomen van de gemaakte afspraken. Daar willen we ons sterk voor maken.

Inwoners

- Bij het ontwikkelen van beleid en plannen willen we de burgers nog nadrukkelijk betrekken ("burgers voor in het proces").
- We willen fysiek en digitaal goed bereikbaar zijn en blijven.
- Burgerinitiatieven blijven we ondersteunen. Gebiedsregie is daarbij faciliterend.

Centrum Delfzijl

- De verbinding met de zee en de maritieme uitstraling van het centrum Delfzijl blijven leidend.
- De zuidkant van het plein De Molenberg en de verbinding van de Nieuweweg met het centrum via de Oude Schans zijn zaken die we willen aanpakken.
- We werken hard door aan de plannen rond het plein De Vennen (inclusief het wonen+-centrum). Daar waar mogelijk gaan we versnellen.
- De herinrichting van het stationsgebied staat op de rol, zodat ook de toegang naar het centrum aan de noordwestelijke kant wordt verfraaid.
- Nieuwe activiteiten in het centrum (zoals het gezondheidscentrum en op het termijn het woon-/zorgcentrum) leggen druk op de parkeermogelijkheden. We zullen daar steeds adequaat op anticiperen.
- Evenementen in en rond het centrum blijven we stimuleren maar vinden dit vooral een zaak van de ondernemers en hun organisaties.
- Het centraliseren van winkels in het kerngebied blijven we aantrekkelijk maken door dit waar mogelijk te stimuleren en te faciliteren.

Wijken- en dorpen

- Gebiedsregie houden we in stand en waar nodig wordt die versterkt.
- Het beleid van "Ieder dorp/wijk een dak" blijft ons uitgangspunt.
- We gaan door met dorps- en wijkbudgetten.
- We zullen ons richten op voldoende basisvoorzieningen in wijken en dorpen.
- Indien er een vraag is naar het bouwen van woningen in dorpen, willen we daaraan onze medewerking verlenen. Dat geldt met name voor nieuwbouwmogelijkheden in de centrumdorpen als daarmee de in deze dorpen aanwezige voorzieningen kunnen worden versterkt. De Woonvisie is daarbij leidend.

Economie en werkgelegenheid

- Werkgelegenheid en de toeleiding naar werk blijft een speerpunt.
- Minimaal moeten we op het landelijk gemiddelde werkloosheidspercentage uitkomen.
- We blijven ons sterk maken voor het behoud en de komst van (maak)industrie in Delfzijl.
- Naast het streven naar social return/investment streven we bij aanbestedingen naar het inzetten van lokale en regionale bedrijven.
- De gemeente moet optimaal de ruimte benutten binnen de aanbestedingswet opdat onze lokale en regionale ondernemers zoveel mogelijk de kans krijgen werken voor onze gemeente uit te voeren.
- Startups (de ondernemers van de toekomst) moeten zoveel mogelijk worden gefaciliteerd door de gemeente, b.v. door o.a. een aanwijfsgebied te creëren waar vergunningen al geregeld zijn.

Zorg

- Zorg willen we zo dicht mogelijk bij inwoners organiseren op een zodanig manier dat er altijd een werkend vangnet is (inzet dorpscoördinator).
- Het vervolmaken van de omslag van het sociaal domein is een doorlopend proces. Alle daarvoor noodzakelijk te nemen stappen, zullen we steunen.
- We gaan serieus aandacht besteden aan enkele "losse eindjes" zoals de mobiliteit/vervoer van zorgbehoevenden en de huishoudelijke ondersteuning alsmede aan de communicatie richting zorgvragers.
- Met het nieuwe gezondheidscentrum in het centrum van Delfzijl hopen we voldoende geïntegreerde eerste-/tweedelijnszorg te kunnen garanderen voor onze inwoners.
- We willen de ontschotting van de budgetten in het sociaal domein in de komende periode realiseren.
- We gaan op zoek naar een geschikte huisvesting van de voedselbank .
- Mantelzorgers verdienen nog meer aandacht door ondersteuning en begeleiding.

Doelgroepen

- Armoedebestrijding vooral t.a.v. kinderen blijft belangrijk. Delfzijl staat nog te hoog op de ranglijsten. We komen met aanvullende maatregelen op dit punt. Het bevorderen van een gezondere leefstijl van kinderen hoort daarbij. Als we hierin succes halen, betekent dat er minder jeugdzorg nodig is.
- In een vergrijzende gemeente, zoals Delfzijl, hebben we te maken met steeds meer ouderen. Deze doelgroep verdient de aandacht van de gemeente. Wij willen met name inzetten op de bestrijding van de eenzaamheid onder ouderen en de fysieke toegankelijkheid van voorzieningen en loketten voor ouderen.
- De integratie en participatie van migranten blijft een doel. Wij vinden dat ook deze burgers, met behoud van hun eigen identiteit en cultuur, mee moeten en kunnen doen aan de samenleving.
- De mogelijkheid voor asielzoekers en vluchtelingen om werk te accepteren worden binnen de wettelijke grenzen maximaal opgerekt en bevorderd.
- We gaan de mogelijkheid onderzoeken om basis van vrijwilligheid, bijstandsgerechtigden met behoud van hun uitkering maatschappelijke taken te laten uitvoeren.

Bouwen en wonen

- De Omgevingswet wordt waarschijnlijk in 2021 ingevoerd. Die wet kan ons en de nieuwe gemeente helpen om nieuwe ontwikkelingen op het terrein van de ruimtelijke ontwikkeling (leefomgeving) op een eenvoudige manier te ondersteunen, zodat het straks bijvoorbeeld makkelijker is om bouwprojecten te starten. Met een omgevingsvisie kunnen we bedrijven en inwoners in de nieuwe gemeente optimaal faciliteren.
- We willen, bij voldoende vraag, woningen bouwen in zowel het stedelijk gebied als in de dorpen.
- T.a.v. de sociale huurwoningen willen in overleg met woningbouwcorporaties en private partijen nagaan waar nieuwbouw gerealiseerd kan worden om de centrumfunctie van Delfzijl en de centrumdorpen te versterken om zo het draagvlak onder onze voorzieningen in stand te houden.
- Mede gelet op de vergrijzing en het langer thuis wonen van ouderen, willen we zoveel mogelijk levensloopbestendige woningen bouwen.
- Bouwen moet zoveel mogelijk voorafgaan aan het slopen van woningen.
- De integrale uitvoering van de Woonvisie wordt ter hand genomen .
- We gaan door met de starters- en blijversleningen.
- We willen de mogelijkheid onderzoeken om welstandsluw te kunnen bouwen en het afschaffen van het welstandstoezicht.

- We gaan (bouw)vergunningaanvragen zodanig faciliteren, zodat de doorlooptijd van aanvraag naar vergunning zo veel mogelijk wordt geminimaliseerd.

Onderwijs

- De plannen voor onderwijs transities in Delfzijl-Noord (Brede School), Delfzijl-West, Farmsum, Spijk, Wagenborgen en Woldendorp willen de komende jaren uitvoeren. Met enkele plannen is al gestart.
- Bij de uitvoering van de plannen betrekken we de directe omgeving en de verkeersveiligheid van omwonenden en kinderen moet worden geborgd.
- In overleg met de schoolbesturen wordt het bewegingsonderwijs voor alle basisschoolleerlingen extra gestimuleerd.

Milieu/duurzaamheid

- We zijn van plan een duurzaamheid-agenda op te stellen met daarop o.a. een informatiepunt voor inwoners waar men advies kan krijgen over de invulling hiervan en de middelen die beschikbaar zijn.
- Het plaatsen van windturbines vindt uitsluitend nog plaats op reeds vergunde locaties.
- We blijven ons inzetten op financiële compensatie van de betrokken inwoners en dorpen in de directe omgeving van windparken.
- Bij alle daarvoor in aanmerking komende investeringen en aanbestedingen zetten we in op duurzaamheid en klimaatneutraliteit en willen, waar dat kan, anticiperen op het over enkele jaren verplichte zogenaamde Beng-bouwen (Bijna Energie Neutraal Gebouw).
- We gaan onderzoeken hoe de gemeente een bijdrage kan leveren aan de energietransitie waarbij ook vergroening van wijken/dorpen, woningen en (verenigings-)accommodaties wordt gestimuleerd (rood voor groen).

Cultuur

- In de komende periode komen we met een nota cultuurbeleid.
- Het theater- en congrescentrum de Molenberg in Delfzijl moet worden aangepast aan de eisen van deze tijd. We willen een toekomstbestendige theatervoorziening realiseren en in stand houden voor onze gemeente en de regio.
- Er wordt onderzocht op welke wijze andere culturele voorzieningen als de bibliotheek, en de amateurkunst (v.h. IVAK) hierin kunnen worden betrokken.
- We willen na een inventarisatie beleid maken op beeldbepalende panden in onze gemeente ook in relatie tot het dossier aardbevingen.

Sport

- We willen het sporten door m.n. de jeugd blijven stimuleren o.a. door het kindpakket, zodat iedereen mee kan (blijven) doen. Het aanbieden van breedtesport is daarbij belangrijk.
- We gaan meewerken aan verbeterplannen van een aantal sportaccommodaties in onze gemeente zodat de gemeente met een goed **en betaalbaar** sportvoorzieningenpakket over gaat naar de nieuwe DAL-gemeente.
- We ondersteunen het organiseren van "sport- en beweeg-evenementen" om zoveel mogelijk mensen (van jong tot oud) kennis te laten maken met sport en bewegen, met als doelen o.a. het bevorderen van een gezonde leefstijl, het samen sporten en bewegen ("iedereen mag en kan meedoen") en het voorkomen van eenzaamheid en uitsluiting.

Recreatie en toerisme

- Binnen een jaar komen we met een nota recreatie en toerisme waarin plannen worden opgenomen om het toerisme te bevorderen.

- Met het nieuwe Muzeeaquarium en het onderbrengen van de VVV aldaar, hopen we in ieder geval de komst van toeristen naar Delfzijl te versterken. Ook het nieuwe centrum van Delfzijl (met het aanpalende strand en het Marconiproject) en Termunterzijl, blijven belangrijk speerpunten in het recreatie- en toerismebeleid.
- Waar mogelijk willen we ondernemers in en rond het centrum van Delfzijl en in dorpen meer vrijheid geven toeristen aan te trekken. Te denken valt aan terrassen, kamperen bij de boer, B&B en camperplaatsen.
- Daar waar mogelijk willen we fiets- en vaarverbindingen verbeteren.
- Delfsail is een evenement dat we blijven ondersteunen (ook financieel). Dat geldt ook voor andere grote publiekstrekkingen, zoals de Eurocup.

Veiligheid

- We ondersteunen (faciliteren) buurt WhatsApp-groepen.
- We gaan onderzoek doen naar de mogelijkheid van vuurwerkvrije zones maar willen daarbij niet voorop lopen. We houden landelijke ontwikkelingen op dit punt goed in de gaten en sluiten daar mogelijk bij aan.
- We gaan ons inzetten voor een gecoördineerde aanpak (inclusief preventieve maatregelen) van de (jeugd) criminaliteit (jeugdbendes).
- We blijven extra aandacht geven aan de verkeersveiligheid in de wijken en dorpen.

Financiën

- De gemeente kent een gezonde financiële huishouding, die meerjarig sluit. Dat willen we zo houden, zodat we "schoon door de poort" naar de nieuwe gemeente kunnen.
- In juni 2018 wordt een Kadernota aan de raad aangeboden waarin voorstellen worden gedaan voor investeringen in de komende 2 ½ jaar, uiteraard binnen het genoemde kader van het "schoon door de poort" naar de nieuwe gemeente gaan.

Aan het werk!

Hierboven staat een akkoord tussen vier partijen geschreven. We zijn niet uitputtend geweest omdat veel projecten vanuit de vorige raads-/collegeperiode nog doorwerken en omdat we, zoals eerder genoemd, andere partijen, maar ook inwoners, bedrijven en instellingen willen betrekken bij verdere plannen en de uitvoering daarvan.

Delfzijl, 20 april 2018,

Jan Menninga en Nick Boersma, Fractie 2014
Meindert Joostens en Cor Buffinga, ChristenUnie
Arie Heuvelman en Tineke Naafs, VVD
Piet van Hoogdalem en IJzebrand Rijzebol, CDA